

Fenntarthatósági témahét a Ménes-völgyi Tudásvető Alapítványi Általános Iskolában – 2022

Iskolánk az idén már hetedik alkalommal vett részt az Emberi Erőforrások Minisztériuma által szervezett Fenntarthatósági Témaheten. Gyerekeink izgalommal várták az idei témahét programjait, feladatait. A témahét kiemelt témái a víz, az egészségvédelem, a felelős fogyasztás és a hulladékok voltak. Fontosnak tartjuk, hogy ezeken a témákon keresztül megtanítsuk tanítványainknak, hogy nemcsak önmagukért, hanem egész környezetükért felelősséggel tartoznak. Felelősséget pedig úgy tudnak vállalni, ha megismerik önmagukat, környezetüket, megszeretik, tevékenyen tesznek a javításáért és számadással tartoznak érte. A mi célunk, hogy a gyerekeinkkel megtanítsuk és megértessük a felelősségvállalás fogalmát. Ennek érdekében többféle feladattal is készültünk, felhasználva a témahét honlapján lévő segédanyagokat, óravázlatokat, határozókat, játékokat, és kiegészítettük ezeket helyi sajátosságokkal, programokkal.

Az **1. osztályosok** a **víz témakörét** járták körül. Verseket, meséket olvastak a vízről. Értelemezték a takarékoskodás, a pazarlás, a szennyezés, a fenntarthatóság fogalmakat. Nagy hangsúlyt kapott a **napi folyadékbevitelre** való odafigyelés is. A gyerekek különböző hangokkal és mozdulatokkal megidéztek a vihar közeledtét, ill. elcsendesedését, a dörgést, valamint utánozták azokat kézmozdulatokkal is. **Illusztrációt készítettek** a „Tó vize, tó vize” kezdetű vershez. Figyelemfelkeltő **plakátot** készítettek a vízről.

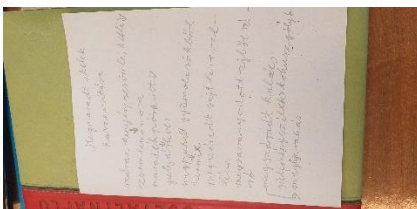

A **2. osztályosaink** az **éltető vízzel** foglalkoztak bővebben. Előzetes feladatként egy kis csuklópántot készítettek gyerekek. Ezt mindig akkor vették fel a gyerekek, amikor a témahéthez kapcsolódó feladatokat oldották meg. A héten a következő feladatokat végezték el: motivációként Hétvári Andrea: Csöpög a csap című versének olvasása, lemásolása zajlott. Majd illusztrációkészítés következett; szófelhőről vízzel kapcsolatos szavak másolása, mondatba foglalása (patak, folyó, folyam, tenger, pocsolya, zuhatag, vizesés stb.); valamint beszélgetés, ötletbörze: Mi mindenre használjuk a vizet? kérdésre válaszolva. Rajzos pókhálóra készítése az előző kérdéshez kapcsolódóan; vízzel kapcsolatos találs kérdések megfejtése csoportban. Dudás Eszter: Miért fontos a víz? című versének megismerése; irányított beszélgetés képek segítségével: Hogyan takarékoskodjunk a vízzel? Kézműves foglalkozás: felhő és esőcseppek készítése, a cseppekre ráírva, ki hogyan vigyáz a vízre, a víz halmazállapotainak megismerése, erről írásos-rajzos jegyzet készítése; a víz körforgásának bemutatása magyarázó ábrán; nyomtatott feladatlapon a körforgás kiegészítése, színezése; kézműves foglalkozás: vízcsepp készítése rajzlapból és írólapból. Az elkészült munkákból pedig egy **kis könyvecskét állítottak össze** a gyerekek.

A **harmadikosaink** az **egészséges táplálkozást és az élelmiszer-hulladék csökkentése** témaköröket járták be a héten. Beszélgetőkörön a családok étkezési szokásairól beszélgettek a gyerekek, s közösen levontuk a

következtetéseket, amire a következőkben oda kell figyelniük az egészségük érdekében. A témahéthez kapcsolódó feladatokat **csoportban készítették a gyerekek**. 1. csoport „Tízórai kommandó” Az ő feladatuk az volt, hogy a hét folyamán figyeljék került-e tízórai maradék a kukába, valamint, hogy mennyire egészséges ételeket hoznak tízóraira. Nagy örömmükre szolgált, hogy ezen a héten senki sem dobott ki élelmiszert. A másik feladatuk az volt, hogy figyeljék, mennyire egészséges ételeket fogyasztanak a társaik. 2. csoport „Ebéd-ellenőrök”, akiknek a feladata az volt, hogy kísérik figyelemmel az ebéd folyamán mennyi ételmaradékot hagynak a tányéron a gyerekek. 3. csoport „Az étel élet”. Az ő feladatuk az volt, hogy végezzenek kutatómunkát, gyűjtsék össze, hogyan lehet hasznosítani a megmaradt ételeket. A hét zárásaként saláta-, és gyümölcsnapot tartottak a harmadikosok.

A **negyedikesek** beszélgetőköröket tartottak az alábbi témákról: környezettudatos életmód, szelektív hulladékgyűjtés, a reklámok. Közös megvitatást tartottak a tudatos vásárlók 12 pontját. Mivel az osztály szeret kézműveskedni, ezért **hulladékokból játékokat készítettek**: mosószeres dobozból autót, kupakból ékszereket, dobozból céltáblát, műanyag palackból teknős perselyt, tejes dobozból házikót, tojástartóból gombát, WC papír gurigából ceruzatartót. Mindezek mellett az egészségvédelem témájához kapcsolódva komplett, **egészséges uzsonnát készítettek**. Felidéztek és feliratozták, hogy az alapanyagaink milyen tápanyagokat tartalmaznak. Ezután a feladatokat szétosztva elkészítették a főtt tojással, napraforgómaggal és vinaigrette szósszal kiegészített salátát az otthon elkészített barnarizs mellé.

Az **ötödik és a hatodik osztályos tanulók** iskolánk öko-körösei, akik az idén a **biokertészettel** ismerkedtek. A gyerekek a témahétre készülve előzetesen felásták az iskolakertet, borsót vetettek, hagymát dugattak. A témahétre már minden szépen kikelt, így gyomláltunk, kapáltunk, fűszer- és gyógynövényeket ültettünk. A kertművelés közben megismerkedtünk a kertművelés szabályaival, a biokertészet alapjaival, riasztóvetés fogalmával. Olyan növényeket vetettünk, amelyek elriasztják a kártevő rovarokat a kertből, ezáltal is megalapozva a fenntarthatóság fogalmát.

Mivel közeledik a nyár, a tanulók nagyon sokat játszanak, sportolnak kint. Így a témahét keretében a helyi rendőrség bevonásával játékos formában feleleveníthették a gyerekek a **helyes kerékpározási szabályokat**. Nagyon hasznosnak bizonyult, a nap végén megmérettetek a gyerekek, hogy mit is tanultak a közlekedési szabályokról.

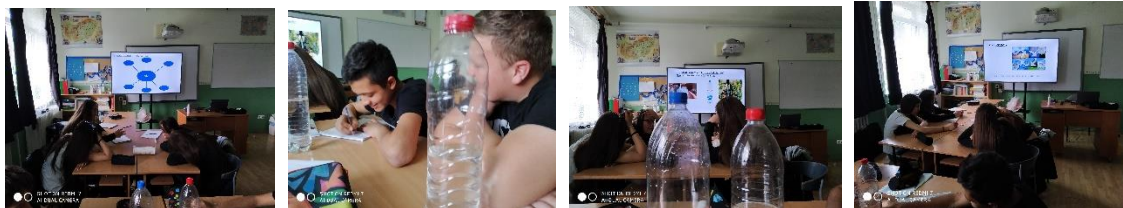
A témahéten **vízvizsgálatot tartottunk** a Ménes-patakban az **5. osztályos tanulókkal**. Felhasználtuk a segédanyagként adott határozókat, amelyeket kinyomtattunk és lamináltunk, így használni tudjuk nagyon sokáig. Vízzvizsgálaton nagyon sok gerinctelen élőlényrel találkozhattunk, a határozó segítségével a gyerekek könnyen beazonosíthatták őket.

A **7. osztállyal** biológia órán a **víz** témakörhöz kapcsolódtunk. Tananyagunk alapján a trópusi sivatagi növényzet „víztakarékossági módszereiről” tanultunk. Ezután ppt segítségével megismerkedtünk a Föld édesvízkészleteinek szűkösségének kérdésével, majd közösen összegyűjtöttük, mi mindent tehetnek a gyerekek, családok saját életükben a víztakarékosság érdekében. Végül páros munkában plakátkészítésbe kezdtünk a következő címmel: *A növények megtanultak takarékoskodni a vízzel. Tanuljunk meg mi is!* - párhuzamba állítva a növényi és emberi víztakarékossági „praktikákat”. A legjobban sikerült alkotások kikerülnek az öko-falunkra, hogy iskolánk többi diákja is tanuljon belőle.

A **8. osztállyal** biológiaórán a kiválasztó szervrendszerünk működéséről tanultunk. Ehhez és a témahét **egészségvédelem** témaköréhez kapcsolódóan beszéltünk a folyadékfogyasztás fontosságáról, mennyiségi és minőségi szempontjairól és a cukortartalmú italok hátrányairól. Végül átlátszó zacskókba kimértük néhány, a fiatalok körében kedvelt cukortartalmú ital fél litere által tartalmazott, „láthatatlan cukor” mennyiségét, hogy érzékelhetőbbé tegyük azt.

A **8. osztállyal osztályfőnöki órán a víz témakört** vettük górcső alá. A tanulók **csoportban dolgoztak**. Első feladatként gondolatérkép (pókháló) kellett készíteniük – minden, ami a víz szóval kapcsolatban eszükbe jut. Ötletes, kreatív megoldások születtek. Második feladatként összehasonlítást kellett végezniük az csapvíz-ásványvíz-forrásvízzel kapcsolatban. Mindegyik előnyét és hátrányát össze kellett gyűjteniük. A harmadik feladatban egy szövegrészlethez kapcsolódó, viszonylag egyszerű kérdésre kellett válaszolniuk. Miért nem alkalmasak a tengeri és óceáni vizek emberi fogyasztásra? Mindegyik csoport helyes választ adott. A következőkben ábrát tekintettünk meg a víz körforgásával kapcsolatban. A tanulók az előzetes tudásuk alapján könnyen értelmezték az ábrát. A téma utolsó részében a víz (tenger, óceán) szennyezéséről néztünk meg két kisfilmet. Láttuk a globális méretűvé váló szennyezést, ami a szárazföldi környezetünk mellett a tengerek és óceánok állapotában is egyre romló állapotokat tükröznek.

Az **Ifjú Természetbúvárok Klubja** tehetséggondozó foglalkozás keretében a **víz** témakörhöz kapcsolódva az iskolánk közelében lévő kis tavacska élővilágát terveztük megvizsgálni. Mivel esett az eső, a konkrét vizsgálatot a következő hétre halasztottuk, s ezalkalommal tantermi foglalkozás keretében foglalkoztunk a témával. Először egy bemutatkozásokat és képeket párosító játék segítségével ismerkedtünk meg néhány édesvízi állattal, majd az ELTE Videostúdiója által készített *Hét vadász* című látványos természetfilm segítségével betekintettünk állóvizeink gerinctelen ragadozóinak életébe. Végül az élőlények viselkedését a gyerekek el is játszották egymásnak, a többiek pedig megpróbálták felismerni a bemutatott állatot.

A **felső tagozatosok** matematika órán a **víz lábnyom** fogalmával ismerkedtek meg. Ehhez kapcsolódóan videókat néztek meg, majd játékos feladatokat oldottak meg, hogy mélyítsék a tudásukat a témában. Informatikaórán a gyerekek **szabadulósobás feladatokat** oldottak meg a vízzel kapcsolatban.

A témahét programjainak megvalósításában nagy segítségünkre voltak a kidolgozott óravázlatok, projekttervek, segédanyagok. A témahét céljainak megvalósítására helyi adottságokra alapozva, saját kidolgozású feladatokat is megvalósítottunk. A témahéten iskolánk **összes tanulója, pedagógusa aktívan dolgozott**. A gyerekek örömmel végezték a feladatokat, sokat tanultak a környezet megóvásáról. Bízunk benne, hogy az alapozó munkánknak meglesz az eredménye a jövőben. Célunk, hogy gyermekeink felelősen gondolkodjanak, cselekvő módon óvják környezetüket, fenntarthatóan tervezzék jövőjüket.

Ménes-völgyi Tudásvető Alapítványi Általános Iskola
3762 Szögliget, Dózsa György utca 29.
Mező Anett
kapcsolattartó tanár